

Наставно-научном већу
Филозофског факултета
у Београду

На седници Већа Одељења за етнологију и антропологију Филозофског факултета у Београду одржаној 27. октобра 2011. године изабрани смо у комисију за одобрење теме коју је Мина Девећ пријавила за магистарску тезу: "Живот и рад слависте Герхарда Геземана и његове студије о јужнословенској књижевности". Прочитали смо пријаву кандидата и о њој подносимо следећи:

ИЗВЕШТАЈ

Мина Девећ у свом магистарском раду жели да осветли живот и рад слависте Герхарда Геземана и начин на који је он проучавао јужнословенску, посебно српску народну епiku. У складу са тим њено истраживање ће имати више делова. У уводном делу ће објаснити предмет, циљ и метод истраживања. Друго поглавље је посвећено животу и раду Герхарда Геземана, с циљем да се укаже на његов филолошко-славистички, карактеролошки и антрополошки рад. У наредном поглављу се обрађују студије о јужнословенској народној епици (Ерлангенски рукопис, Хасанагиница, Бановић Страхиња, жртве реци у епској народној песми и епском предању, Почетак буне на дахије, Бој на Мишару, Кнез Иван Кнежевић, Сочивица и Лов на Божић). Четврто поглавље се бави херојским начином живота, а пето завршним разматрањима.

Кандидаткиња указује да је Герхард Геземан своја истраживања проводио на основу одговарајуће литературе али и на терену, сакупљајући грађу о нашем фолклорном наслеђу. На овим изворима он је стварао своје виђење карактерологије балканско-европског патријархалитета. У раду је ставио акценат на истраживање патријархалног друштва и културе Срба и Црногораца и њиховог менталитета. При том је херојску причу односно анегдоту узео као основу за своја проучавања. Ово друштво и културу је посматрао у једном ширем контексту, упоређујући их са сличним облицима живота код Мањана на Пелопонезу, Корзиканаца и шкотских брђана, код којих је херојска прича, такође, била саставни део живота.

Истовремено, кандидаткиња је указала на чињеницу да је за Геземанов научни рад у области јужнословенске народне епике велику улогу имало бављење Ерлангенским рукописом; Вуковим збиркама народних песама (II, III, IV књига), збиркама и примерима других аутора, историјском анегдотом и нашом јуначком поезијом. Истражујући херојски облик живота

ослањао се на кратку причу и примере које су дали Марко Миљанов, Симо Шобајић, Мићун Павићевић, Љубомир Ненадовић и други.

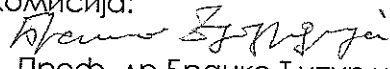
Кандидаткиња је указала на Геземанов методолошки допринос проучавању ове проблематике, односно да је напустио дотадашње филолошко-формалистичко проучавање и увео нов, културно-историјски метод проучавања народне поезије и средине у којој је песма настала. Геземанов приступ је сагледавала и вредновала у оквиру његовог времена, а приказала је и најзначајније оцене наших научника о његовом раду. Сматра да је, сажимајући резултате својих истраживања у књизи Херојски облик живота, створио темељ за потпуније схватање нашег народа.

Кандидаткиња планира да своја истраживања утемељи на 19 радова Герхарда Геземана, од чега је 10 на српском језику (српскохрватском језику) и 9 на немачком језику, објављеним у периоду од 20 година (1923-1943) и бројној литератури на српском и немачком језику о нашој народној књижевности, историји карактерологије и другом.

Увидом у начин на који је поставила рад и увидом у изворе, пре свега радове Герхарда Геземана, и увидом у бројну и разноврсну литературу уз помоћ које жели да укаже на значај његових проучавања из етнолошке и антрополошке перспективе види се да је кандидаткиња овладала материјом. Замисао њене магистарске тезе има све потребне елементе: изворе, приступ, литературу и вредновање резултата рада Герхарда Геземана. Она је као истраживач почетник успела да се снађе у веома сложеној научној материји, која данас више припада историји етнологије и антропологије, јер су у међувремену, уместо карактерологије, у први план избила питања идентитета и друге теме, и чије решавање подразумева сарадњу етнологије и антропологије, са једне стране, и науке о књижевности у ширем смислу, са друге стране. Зато предлагемо Наставно-научном већу Филозофског факултета у Београду да Мини Девић одобри рад на магистарској тези под насловом: "Живот и рад слависте Герхарда Геземана и његове студије о јужнословенској књижевности".

У Београду, 27. 10. 2011.

Комисија:

1. Проф. др Бранко Ћупурдија

2. Проф. др Саша Недељковић

3. Др Мирјана Детелић
научни саветник БИ САНУ

Научно – наставном већу Филозофског факултета у Београду

Реферат о теми за магистарски рад

Црна Гора и Албанци 1897-1904. године, коју је предложио Мирко Рили
постдипломац на Одељењу за историју

Положај Албанаца у европској Турској је последњих година нешто више обрађиван у нашој историографији. Многа питања везана за активност Албанаца као и политику великих сила и суседних држава према њима остала су, међутим, још недовољно објашњена. Посебно се то може рећи за однос Црне Горе и Албанаца на прелазу 19. у 20. век. Тада су се амбиције Албанаца усмеравале на организовање националних покрета док је на другој страни Црна Гора показивала жељу да шири свој утицај на становништво изван свог источног граничног простора. Ако се посебно узме у обзир да су Албанци покушали да организују тзв. Пећку лигу на крају века а да су то поново учинили после неколико година а у жељи не само да подсети на њихову Лигу из времена 1878-1881. године него да дају замах неком свом националном покрету онда би се свако ново истраживање и интерпретирање тих збивања могли данас сматрати добродошлим.

Кандидат Мирко Рили предложио је, уз сагласност ментора, да наслов његовог рада буде *Црна Гора и Албанци 1897-1904. године*. У досадашњој историографији та тема је само у неким општим цртама била обухваћена.

Стога нам се чини оправданим да се то време и збивања у Скадарском вилајету и у западном делу Косовског вилајета, и понашање суседа, озбиљно истраже. Колега Рили је у свом образложењу изнео не само убедљиве разлоге да такву тему треба обрадити него исказао спремност да озбиљно истражи црногорске архиве (Државни архив Црне Горе и Дворски архив на Цетињу), а посебно фондове посланства у Петрограду, конзулата у Скадру и документа Министарства иностраних дела. То још до сада нико није у тој мери учинио. Штавише, из дела рукописа који је већ стављен на увид ментору посведочује се да је кандидат ишао добрим путем, те да би му једино извесно проширивање избора историографске литературе, пре свега страног порекла, ставило мање више на располагање задовољавајући број неопходних чињеница. Из композиције рада који је кандидат предложио може се закључити да ће се његова структура, распоред садржине материјала, а затим и тумачења, бити потпуно у складу са потребама научне обраде теме као и са досадашњим резултатима наше историографије.

У Београду,

16. јуна 2011.

Чланови комисије:

научни саветник др Славенко Терзић

доц. др Милош Ковић

ментор, доц. др Милош Јагодић

